

INFORMACIJOS APIE NORVEGIJOS KARALYSTĖS TEISINĮ REGULIAVIMĄ VAIKO TEISIŲ APSAUGOS SRITYJE APIBENDRINIMAS

2016 m. gruodžio 30 d. Nr. 6-776
Vilnius

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2008-12-29 įsakymu Nr. A1-425, vykdo centrinės institucijos funkcijas, numatytas 2008-11-13 Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatyme. Tarnyba, įgyvendinama centrinės institucijos funkcijas, bendradarbiauja su Europos Sąjungos valstybių kompetentingomis institucijomis, vadovaudamasi 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos Reglamentu (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinančio reglamentą (EB) Nr. 1347/2000, taip pat 1996 m. Konvencija dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje, 1980 m. Konvencija dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų (toliau – Hagos konvencija) bei kitais tarptautiniais teisės aktais.

Tarptautiniai teisės aktai iki 2016-07-01 nenumatė tarpvalstybinio Lietuvos Respublikos ir Norvegijos Karalystės bendradarbiavimo mechanizmo vaiko teisių apsaugos srityje (išskyrus bendradarbiavimą pagal 1980 m. Hagos konvenciją dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų), todėl galimas bendradarbiavimas su Norvegijos Karalyste buvo apsunkintas. 2015 m. gruodžio 16 d. Norvegijos vaikų, lygybės ir įtraukties ministerija paskelbė Vaiko apsaugos bylų nagrinėjimo, kai vaikas turi sąsajų su kita šalimi, gaires. Nors minėtos gairės nėra norminis teisės aktas, tačiau jose išryškunami svarbiausi aspektai, susiję su Norvegijos Karalystės vaiko teisių apsaugos sistema, teikiamos detalios rekomendacijos, kaip vaiko teisių apsaugos tarnyboms derėtų elgtis tokiais atvejais, kai vaikas turi kitos valstybės pilietybę ir (ar) kitų sąsajų su užsienio valstybe. Gairės sudarytos remiantis galiojančiais Norvegijos Karalystės teisės aktais ir tarptautiniais įsipareigojimais. Akcentuodami tai, kad svarbiausia yra užtikrinti vaiko interesus, gairių rengėjai pabrėžia, kad vienas iš aspektų, galinčių turėti įtakos priimant sprendimus vaiko globos byloje – vaiko sąsajos su Norvegijos Karalyste ir kitomis užsienio valstybėmis.

Atkreiptinas dėmesys, kad 2016 kovo mėn. Norvegijos Karalystė ratifikavo 1996 m. Konvenciją dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje (toliau – Konvencija), kuri įsigaliojo 2016 m. liepos 1 d. Įsigaliojus Konvencijai, atsirado teisinis pagrindas šalių bendradarbiavimui, teikiant informaciją apie šeimas, žinomas Lietuvos Respublikos socialinėms tarnyboms, išvykusias į Norvegijos Karalystę, prašant Norvegijos Karalystės kompetentingų institucijų taikyti apsaugos priemones vaiko atžvilgiu Norvegijos Karalystėje, kurias Tarnyba laiko esant būtinomis, taip pat prašant kompetentingų Norvegijos Karalystės institucijų suteikti jurisdikciją imtis apsaugos priemonių vaiko atžvilgiu remiantis Lietuvos Respublikos nacionaliniais teisės aktais, tęsiant darbą su šeima, šeimai grįžus iš Norvegijos Karalystės, keičiantis darbo su šeima rezultatais ir kt., teikiant nuomonę dėl Norvegijos Karalystės kompetentingame teisme nagrinėjamos bylos, jurisdikcijos perdavimo ir kt.

Tarnybos nuomone, informacijos apie Norvegijos Karalystės teisinį reguliavimą vaiko teisių apsaugos srityje apibendrinimas galimai padės vaiko teisių apsaugos skyriams konsultuojant šeimas, ketinančias išvykti į Norvegijos Karalystę, taip pat, teikiant informaciją apie šeimas, žinomas Lietuvos Respublikos socialinėms tarnyboms, išvykusias į Norvegijos Karalystę ar grįžusias iš Norvegijos Karalystės į Lietuvą, sprendžiant klausimą dėl reikiamų socialinių paslaugų ir pagalbos šeimai ir vaikui organizavimo, ir kt., taip pat padės išsamiau susipažinti su pagrindiniais nacionaliniais Norvegijos Karalystės teisės aktais, reglamentuojančiais šios šalies vaiko teisių apsaugą.

Atsižvelgiant į tai, Tarnyba parengė apibendrintą informaciją apie Norvegijos Karalystės nacionalinius teisės aktus, reglamentuojančius vaiko teisių apsaugos klausimus, 1992-07-17 Vaiko gerovės įstatymo bei 2015-12-15 Norvegijos Karalystės gairių, nurodančių vaiko teisių apsaugos bylų tvarkymo eigą, kai vaikas yra susijęs su kita valstybe, apibendrinimus.

II. NORVEGIJOS KARALYSTĖS NACIONALINĖS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS SISTEMA. 1992 M. LIEPOS 17 D. VAIKO GEROVĖS ĮSTATYMO YPATUMAI

1. Norvegijos Karalystė yra viena iš labiausiai išsivysčiusių pasaulio valstybių, kurioje vaiko teisių apsaugos sistema yra tobulinama ne vieną dešimtmetį. Vaiko teisių apsaugos įstatymas šioje šalyje priimtas dar 1953 metais. Šiuo metu Norvegijos Karalystėje gyvena apie 1,5 milijonų vaikų. Apie 5-6 % šių vaikų gauna pagalbą iš institucijų, vykdančių vaiko teisių apsaugą. Norvegijos Karalystėje yra teikiamos kompleksinės paslaugos vaikams bei šeimoms, kurios padidina vaikų galimybes augti saugioje bei darnioje šeimoje.
2. Norvegijos Karalystėje yra apie 430 savivaldybių ir kiekvienoje iš jų yra įsteigta Vaiko gerovės tarnyba („*Barnevernet*“).¹
3. Norvegijos Karalystėje vaiko teises reglamentuoja tiek nacionaliniai, tiek tarptautiniai teisės aktai, pvz. šalyje taikomos Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos ir jos papildomų protokolų nuostatos, Jungtinių Tautų vaiko teisių komiteto rekomendacijos ir kt.²
4. Norvegijos Karalystėje vaiko teisių apsaugos sistemą sudaro ir vaiko teisių apsaugą užtikrina valstybė, veikdama per Vaikų ir lygybės ministeriją, savivaldybėse veikiančias institucijas ir Norvegijos Karalystės vaikų, jaunimo ir šeimos direktoratą.³
5. Pagrindinis teisės aktas Norvegijos Karalystėje, reglamentuojantis vaiko teisių apsaugą, yra Įstatymas dėl vaiko gerovės tarnybų (toliau – Vaiko gerovės įstatymas). Vaiko gerovės įstatyme nurodyta, jog šis teisės aktas yra skirtas užtikrinti, kad nepilnamečiai asmenys laiku gautų jiems būtiną pagalbą ir priežiūrą. Šio įstatymo nuostatos yra taikomos asmenims iki 18 metų.
6. Vaiko gerovės įstatyme yra aiškiai išskiriamos savivaldybėse esančių Vaiko gerovės tarnybų („*Barnevernet*“) funkcijos. Kaip jau buvo minėta, Norvegijos Karalystėje kiekvienoje savivaldybėje turi būti įsteigta Vaiko gerovės tarnyba, kuri vykdo kasdienes užduotis, susijusias su vaiko teisėmis ir jo geriausių interesų apsauga bei jų užtikrinimu.
7. Vaiko gerovės įstatyme įtvirtinta, kad Norvegijos Karalystėje kiekviena savivaldybė yra atsakinga už savivaldybės teritorijoje esančių vaikų gerovę ir imasi atitinkamų priemonių,

¹ <http://www.norwayemb.org.in/PageFiles/634628/Visiting%20Norway%20with%20family.pdf>

² Universal Periodic Review, Norway. Second national report to the UN Human Rights Council under the Universal Periodic Review (UPR) mechanism, 2014.

³ Steen, Tonje. Child Protection and Child Welfare – The Duties of the State Authorities Child Rights Seminar Nepal, 25th June 2015.

- padedančių užkirsti kelią vaiko teisių pažeidimams. Vaiko gerovės tarnyba yra atsakinga už vaikų netinkamos priežiūros, jų elgesio, socialinių bei emocinių problemų atskleidimą kuo ankstesniame vaiko vystymosi laikotarpyje.
8. Vaiko gerovės tarnyba siekia užtikrinti tinkamas vaiko gyvenimo ir vystymosi sąlygas, teikdama įvairiapusę pagalbą šeimai (konsultacijas, rekomendacijas ir kt.), pvz. Vaiko gerovės tarnyba imasi priemonių padėti vaikui ir šeimai, skirdama konkretų asmenį, dirbantį su šeima, taip pat turi teisę suteikti trumpalaikius namus (apgyvendinimą tėvų ir vaikų centre), teikdama kitokią pagalbą tėvams. Vaiko gerovės tarnyba imasi priemonių, kurių paskirtis – skatinti vaiką dalyvauti laisvalaikio veikloje, ji taip pat padeda užtikrinti, kad vaikui būtų sudarytos tinkamos sąlygos mokymuisi, suteiktas darbas. Be to, tarnyba gali skirti namų priežiūrą, t. y. paskirti vaiko prižiūrėtoją. Vaiko gerovės tarnyba vaikui gali teikti pagalbą ir finansinės paramos forma.
 9. Vaiko gerovės tarnyba, gavusi pranešimą, kad vaikui namuose gresia didelė žala, gali priimti laikinosios globos nurodymą – nedelsiant organizuoti vaiko paėmimą iš šeimos. Vaikas iš šeimos gali būti paimtas be tėvų sutikimo.
 10. Vaiko gerovės įstatyme yra išskiriami atvejai, kuriais vaiko atžvilgiu yra priimamas globos nurodymas, t. y. vaikui yra nustatoma globa: visų pirma, jei šeimoje esama rimtų vaiko teisių apsaugos pažeidimų, kyla pavojus vaiko sveikatai, saugumui, taip pat, kai tėvai neužtikrina, kad sergantis, specialių poreikių turintis vaikas, gautų reikiamą gydymą ir mokymą.
 11. Priėmus globos nurodymą, vaikas gali būti perduodamas globos namams, mokymo arba gydymo institucijai, jei tai būtina dėl vaiko negalios, nepilnamečių globos centrui ar kitai kompetentingai institucijai.
 12. Globos nurodymas gali būti atšauktas, jeigu manoma, kad tėvai galės tinkamai užtikrinti vaiko teises ir geriausius interesus. Tačiau, jei nustatoma, kad vaikas prisirišo prie asmenų (globėjų) ir (ar) aplinkos, kurioje yra globos nustatymo metu, atliekamas išsamus vertinimas, kurio metu tiriama, ar vaiko grąžinimas tėvams labiausiai atitiktų vaiko geriausius interesus.
 13. Vaiko gerovės įstatyme yra išskiriamos ir vaiko procesinės teisės – vaikai, sulaukę 7 metų amžiaus, gebantys išreikšti savo nuomonę, turi teisę gauti informaciją ir išsakyti savo nuomonę tais atvejais, kai yra sprendžiami klausimai, susiję su vaiko teisėmis ir jo geriausiais interesais. Vaikas gali dalyvauti byloje kaip šalis ir naudotis savo, kaip šalies, teisėmis, tik tuo atveju, jei jis yra sulaukęs 15 metų amžiaus ir supranta bylos turinį.
 14. Pagal Vaiko gerovės įstatymą, tais atvejais, kai vaikui yra nustatoma globa, savivaldybė gali reikalauti, kad tėvai mokėtų globos įnašus („*oppfostringsbidrag*“) nuo tada, kai vaikui yra nustatoma globa iki tol, kol globa yra panaikinama. Pastebėtina, kad globos įnašų galima reikalauti tik įvertinus vaiko tėvų finansinę padėtį.
 15. Tais atvejais, kai Norvegijos Karalystėje yra užfiksuojamas smurtas prieš vaiką, asmenims (vaiko tėvams, globėjams) siūloma kreiptis į policiją ir (ar) institucijas, užtikrinančias vaiko teisių ir jo geriausių interesų apsaugą.
 16. Kai apie galimus vaiko teisių pažeidimus yra pranešama Vaiko gerovės tarnybai, ši gali tyrimą nutraukti (nesant pakankamų duomenų ar kt.) arba jį tęsti – susisiekti su vaiko tėvais, apsilankyti šeimoje, išaiškinti jiems tėvų teises ir pareigas ir pan. Svarbu paminėti, kad tam tikrais, Vaiko gerovės įstatyme nenurodytais atvejais, šeima gali atsisakyti tolimesnių tarnybos darbuotojų teikiamų paslaugų.
 17. Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu Norvegijos Karalystėje yra svarstomi nacionalinių teisės aktų pakeitimai, įtvirtinantys Vaiko gerovės tarnybos tolimesnių paslaugų šeimai teikimą, net jei šeima tokių paslaugų atsisako.

III. 2015-12-15 NORVEGIJOS KARALYSTĖS GAIRĖS, NURODANČIOS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS BYLŲ TVARKYMO EIGĄ, KAI VAIKAS YRA SUSIJĘS SU KITA VALSTYBE

1. Bendra informacija

18. 2015-12-16 Norvegijos vaikų, lygybės ir įtraukties ministerija paskelbė Vaiko apsaugos bylų nagrinėjimo, kai vaikas turi sąsajų su kita valstybe, gaires (toliau – Gairės). Pažymėtina, kad Gairėse yra akcentuojami bei išskiriami esminiai, su vaiko teisių ir geriausių interesų apsauga susiję klausimai, teikiamos detalios rekomendacijos, kaip vaiko teisių apsaugos tarnybos turėtų veikti tais atvejais, kai vaikas turi kitos valstybės pilietybę ir (ar) kitų sąsajų su užsienio valstybe. Gairių turinys grindžiamas šiuo metu galiojančiais Norvegijos Karalystės teisės aktais ir tarptautiniais įsipareigojimais.
19. Gairės parengtos bendradarbiaujant su Norvegijos Karalystės Teisingumo ir Užsienio reikalų ministerijomis, taip pat su Vaikų, jaunimo ir šeimos direktoratu, Imigracijos direktoratu, Centrinio apskrities valdybos skyriumi, atsakingu už vaikų apsaugą ir socialines bylas, bei Imigracijos komisija.
20. Rengiant Gaires buvo remtasi Norvegijos Karalystės Konstitucija, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Europos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija, Vaiko teisių apsaugos įstatymu, Imigracijos įstatymu, Vienos konvencija dėl konsulinių santykių, Konvencija dėl tarptautinio vaikų grobimo civilinių aspektų, Konvencija dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo, vykdymo ir bendradarbiavimo tėvų pareigų ir vaikų apsaugos priemonių srityje.
21. Gairėse akcentuojama, kad vaiko teisių apsaugos bylos, kurios yra susijusios su vaikais, turinčiais užsienio pilietybę ir (arba) vaikais, turinčiais stiprų ryšį su kita valstybe, vaiko teisių apsaugos institucijoms gali būti sudėtingesnės, tokios bylos sulaukia didelio užsienio politikos ir žiniasklaidos atstovų dėmesio.

2. Vaiko gerovės tarnybos tyrimas, gavus nerimą keliantį pranešimą. Priemonės, skirtos vaiko teisių apsaugai

22. Vaiko gerovės tarnybos teikia pagalbą visiems vaikams, gyvenantiems Norvegijos Karalystėje, nepriklausomai nuo jų pilietybės, leidimo gyventi ir pan.
23. Vaiko gerovės tarnyba privalo nagrinėti atvejus, susijusius su vaiko teisių pažeidimu, kai yra pagrindas manyti, kad vaikui arba šeimai reikia taikyti atitinkamas apsaugos priemones.
24. Vaiko gerovės tarnyba, nustčiusi, kad yra pažeidžiamos vaiko teisės, gali nuspręsti vaiko globą laikinai perduoti kitiems asmenims, pavyzdžiui, vaiko giminaičiams, šeimos draugams, tačiau tam yra reikalingas vaiko tėvų ir, tam tikrais atvejais, paties vaiko sutikimas.
25. Sprendžiant vaiko globos klausimą, tėvai kaip galimus vaiko globėjus gali nurodyti asmenis, gyvenančius užsienio valstybėje. Siekiant, kad vaiko globa būtų perduota užsienio valstybei (kaip alternatyvi Norvegijos Karalystės vaiko teisių apsaugos priemonė), tėvai privalo glaudžiai bendradarbiauti su kompetentingomis Norvegijos Karalystės institucijomis. Gairėse itin akcentuojamas glaudus Vaiko gerovės tarnybos darbuotojų bendravimas su vaiko šeima.
26. Vaiko gerovės tarnyba, atlikdama vaiko teisių apsaugos tyrimą, gali siųsti paklausimus kompetentingai užsienio valstybės institucijai, siekdama gauti informaciją apie toje valstybėje

- gyvenančius vaiko giminaičius. Atkreiptinas dėmesys, kad giminaičių paieška užsienio valstybėje priklauso ir nuo tėvų išreikšto noro tokius asmenis paskirti vaiko globėjais.
27. Tais atvejais, kai vaikas yra glaudžiai susijęs su užsienio valstybe, Vaiko gerovės tarnyba turi įvertinti, ar vaiko giminaičiai, gyvenantys užsienio valstybėje arba vaiko teisių apsaugos institucijos galėtų pasirūpinti vaiku. Gairėse akcentuojama, jog, vertinant vaiko ryšį su užsienio valstybe, tam, kad būtų priimtas sprendimas perimti vaiko globą, neužtenka to, kad vaikas į Norvegijos Karalystę yra atvykęs laikinai, pvz. atostogauja. Visgi net ir tais atvejais, kai vaikas atostogauja ar dėl kitų priežasčių yra atvykęs į Norvegijos Karalystę ir Vaiko gerovės tarnyba yra susirūpinusi dėl vaiko teisių ir jo geriausių interesų, ji turi teisę kreiptis į tos šalies, kurioje yra nuolatinė vaiko gyvenamoji vieta, kompetentingą vaiko teisių apsaugos instituciją, prašydama pateikti turimą informaciją apie nepilnametį ir jo šeimą.
 28. Vaiko gerovės tarnyba visais atvejais prieš priimdama galutinį sprendimą globos byloje, privalo atlikti kuo išsamesnį tyrimą bei atsižvelgti į visas, vaiko globos bylai reikšmingas aplinkybes.

3. Globos teisių perdavimas

29. Tuo atveju, jei nustatoma, kad tėvai netinkamai rūpinasi savo vaiku, Norvegijos Karalystės apskrities taryba gali atimti tėvų globos teises vaiko atžvilgiu. Manytina, kad Norvegijos Karalystėje naudojama globos teisių atėmimo sąvoka galimai atitinka tėvų valdžios apribojimo sąvoką Lietuvoje.
30. Vaiko globos perdavimas, t. y. globos vaikui nustatymas yra galimas tik tada, kai vaikas turi esminį ryšį su Norvegijos Karalyste. Vaiko globos teisių perdavimas nėra galimas, kai vaikas yra atvykęs į Norvegijos Karalystę laikinai pvz., atostogauja. Vaiko gerovės tarnyba turi atlikti nuodugnų tyrimą ir įvertinti, ar vaiku buvo rūpintasi netinkamai, ar vaiko globos teisių perėmimas būtų naudingas vaikui ir atitiktų jo geriausius interesus ir kt.
31. Apskrities taryba, priėmusi sprendimą dėl vaiko globos teisių perdavimo, gali priimti ir sprendimą dėl tėvų globos teisių vaiko atžvilgiu atėmimo. Svarbu pažymėti, kad Apskrities taryba tvirtina Vaiko gerovės tarnybos sprendimus, kuriais yra vaikui nustatoma globa, atimama tėvų valdžia ir pan.
32. Gairėse atkreipiamas dėmesys į priverstinį įvaikinimą – Apskrities taryba gali duoti sutikimą dėl vaiko įvaikinimo prieš tėvų valią tais atvejais, kai tėvai netenka tėvų valdžios. Sutikimas gali būti duotas, jeigu manoma, kad tėvai niekada negalės tinkamai pasirūpinti vaiku arba, jei vaikas prisirišo prie žmonių ir aplinkos, kurioje jis tuo metu gyvena ir, jei bus nustatyta, kad vaiko iškeldinimas iš namų, kuriuose jis tuo metu gyvena, vaikui gali būti žalingas. Be to, jei vaikas yra sulaukęs dvylikos metų, reikalingas sąmoningas vaiko sutikimas būti įvaikintam. Gairėse pabrėžiama, kad priverstinis įvaikinimas yra radikali priemonė, nutraukianti visus teisinius ryšius tarp tėvų ir jų vaikų bei tarp visos likusios vaiko šeimos.
33. Vaiko gerovės įstatyme nėra reglamentuota, kad vaikas, turintis glaudų ryšį su užsienio valstybe, negali būti įvaikintas Norvegijos Karalystėje. Sprendžiant įvaikinimo klausimą, yra atsižvelgiama į aplinkybių visumą – vaiko kalbą, kultūrą, religiją. Vaikas, turintis užsienio valstybės pilietybę, tais atvejais, kai jis yra įvaikinamas Norvegijos Karalystėje, įgyja Norvegijos pilietybę įvaikinimo dieną. Vaikas, įgijęs Norvegijos pilietybę, išsaugo savo pirmąją pilietybę.

4. Ypatingi atvejai, kai vaiko globos klausimas perduodamas spręsti užsienio valstybei

4.1. Atvejai, kai Vaiko gerovės tarnyba svarsto bylas dėl globos teisių perėmimo

34. Norvegijos Karalystės nacionaliniuose teisės aktuose nėra įtvirtintos nuostatos, kad vaikas, kurį sieja ryšys su užsienio valstybe, turi būti perduotas tos valstybės globai.
35. Vaiko globos perdavimas kitai valstybei, kaip alternatyvi Norvegijos Karalystės vaiko teisių apsaugos priemonė, galimas gavus vaiko tėvų sutikimą. Tačiau net ir tais atvejais, kai vaiko tėvai nenori, kad jų vaikas būtų perkeltas gyventi į užsienio valstybę, Vaiko gerovės tarnyba, bendradarbiaudama su vaiko tėvais ir užsienio valstybės institucijomis, ir nustačiusi, kad vaiko globos perdavimas užsienio valstybei geriausiai atitiktų vaiko interesus, gali priimti sprendimą dėl vaiko globos užsienio valstybei perdavimo.
36. Jeigu vaikas yra susijęs su užsienio valstybe, labai svarbu, kad Vaiko gerovės tarnyba įvertintų, ar užsienio valstybėje gyvenantys vaiko giminaičiai arba tos valstybės institucijos galės tinkamai pasirūpinti vaiku. Vaiko gerovės tarnyba, siekdama gauti informaciją apie užsienio valstybėje gyvenančius vaiko giminaičius, bendradarbiauja su vaiko tėvais ir tos šalies kompetentingomis institucijomis. Vaiko gerovės tarnyba gali siųsti užklausas ir pateikti informaciją užsienio institucijoms tik tuo atveju, jei vaiko tėvai tam davė sutikimą arba siekiant užtikrinti geriausius vaiko interesus.
37. Gavus prašomą informaciją iš vaiko tėvų ar užsienio valstybės institucijos, Vaiko gerovės tarnyba gali nuspręsti ieškoti kitų vaiko giminaičių, kurie norėtų pasirūpinti vaiku, taip pat kreiptis į kompetentingą užsienio valstybės vaiko teisių apsaugos instituciją dėl pagalbos teikimo.
38. Apskritis taryba turi įvertinti, ar vaiko globos perdavimas užsienio valstybei yra tinkamiausia priemonė vaiko atžvilgiu, taip pat atsižvelgti, ar tėvai galės tinkamai rūpintis vaikais užsienio valstybėje, ar jiems padės giminaičiai, kiti asmenys, užsienio valstybės institucijos.

4.2. Priimtų sprendimų dėl vaiko globos teisių perdavimo įgyvendinimas

39. Tik Apskritis taryba gali priimti sprendimą dėl vaiko globos teisių perdavimo panaikinimo. Jeigu tėvai išsiveža vaiką į užsienio valstybę prieš įsigaliojant globos teisių perdavimo panaikinimui, tai laikoma neteisėtu vaiko išvežimu (pagrobimu).
40. Apskritis taryba gali panaikinti sprendimą dėl vaiko globos teisių perdavimo tik nustačius, kad tėvai galės tinkamai pasirūpinti vaiku. Priimami sprendimai visada turi atitikti geriausius vaiko interesus.
41. Kiekvienu konkrečiu atveju turi būti atliktas konkretus vertinimas, siekiant nustatyti, ar vaiko globos teisių perdavimo panaikinimas yra tinkamiausias sprendimas vaiko interesų atžvilgiu. Atliekant vertinimą, reikia atkreipti dėmesį, dėl kokių priežasčių vaiko globos teisės buvo perimtos, kaip vaikas bus prižiūrimas užsienio valstybėje ir kt. Taip pat svarbu įvertinti, ar vaikas nepraras ryšio su šeima, ar bus patenkinti jo kalbiniai, religiniai ir kultūriniai poreikiai.
42. Pagal Vaiko gerovės įstatymo nuostatas, vaiko globa gali būti perduodama globos namams, mokymo arba gydymo institucijai, jei tai būtina dėl vaiko negalios bei nepilnamečių globos centrui ar kitai kompetentingai institucijai.

43. Perdavus vaiko globą, vaikas ir tėvai turi teisę susitikti. Apskritis taryba turi nuspręsti, kaip dažnai tėvai turi teisę bendrauti su savo vaikais, ar bus reikalinga kompetentingų darbuotojų priežiūra susitikimų metu ir pan. Vaikai ir tėvai būdami kartu gali bendrauti gimtąja kalba.
44. Apskritis taryba gali išduoti leidimą susitikti su vaiku tik vaiko tėvams. Tais atvejais, kai vaiko tėvai turi ribotas teises matytis ir (ar) bendrauti su vaiku, arba tokios teisės apskritai neturi, tuomet vaiko giminaičiai, taip pat kiti asmenys, glaudžiai susiję su vaiku, gali kreiptis į Apskritis tarybą, prašydami išduoti leidimą dėl bendravimo su vaiku.
45. Gairėse atkreipiamas dėmesys į tuos atvejus, kai vaiko tėvai gyvena ne Norvegijos Karalystėje. Buvimas kartu su vaiku yra itin reikšmingas ir svarbus, todėl kiekviena savivaldybė turi padengti išlaidas, skirtas vaiko ir jo tėvų susitikimui. Kiekvienu atveju turi būti įvertinta, ar yra būtina padengti tėvų kelionės išlaidas (įvertinti tėvų finansinę padėtį), kad jie galėtų bendrauti su vaiku. Taip pat yra svarbi kelionės išlaidų suma, susitikimų dažnumas, taip pat, ar tėvai privalo mokėti įmokas už vaiko auklėjimą ir pan.

5. Vaiko gerovės tarnybos galimybės gauti informaciją iš kompetentingų užsienio valstybės institucijų

46. Vaiko gerovės įstatyme nėra numatytas Vaiko gerovės tarnybų bendradarbiavimas su užsienio valstybių institucijomis, tačiau Vaiko gerovės tarnyba turi teisę kompetentingų užsienio valstybės institucijų prašyti informacijos bylai, susijusiai su apsaugos priemonių vaiko atžvilgiu taikymu, pavyzdžiui, prašyti pateikti duomenis apie vaiko tėvus arba galimus vaiko globėjus, taip pat kitų duomenų, siekiant nustatyti vaiko ryšį su valstybe, su kuria vaikas yra susijęs.
47. Vaiko gerovės tarnyba, siekdama gauti informaciją iš užsienio valstybės institucijų, pirmiausia, turėtų joms pateikti informaciją apie bylą, susijusią su apsaugos priemonių vaiko atžvilgiu taikymu.
48. Vaiko gerovės tarnyba gali suteikti informaciją tretiesiems asmenims, tarp jų ir užsienio valstybių institucijoms, tik tuo atveju, jeigu su tuo sutinka visos konfidencialumo pasižadėjimą pasirašiusios šalys.

6. Kompetentingų užsienio valstybės institucijų teisė susipažinti su vaiko teisių apsaugos bylomis

49. Tais atvejais, kai Vaiko gerovės tarnyba nėra perėmusi vaiko globos teisių, tik vaiko tėvai gali nuspręsti, ar vaikas gali išvykti į užsienio valstybę ir ten gyventi. Jeigu Vaiko gerovės tarnyba yra sunerimusi dėl vaiko, kuris išvyksta į užsienio valstybę, o vaiko globos teisių nėra perėmusi Vaiko gerovės tarnyba, pastaroji gali perduoti informaciją apie vaiką tos užsienio valstybės kompetentingoms vaiko teisių apsaugos institucijoms, į kurią vaikas išvyksta.
50. Gairėse numatyta, kad kompetentingos užsienio valstybės institucijos gali kreiptis į Vaiko gerovės tarnybą, prašydamos leisti susipažinti su konkrečios bylos medžiaga, tačiau tarnyba, laikydama konfidencialumo principo, gali suteikti tik bendro pobūdžio informaciją apie Norvegijos Karalystės vaiko teisių apsaugos sistemą ir tarnybos darbą.
51. 2016 m. liepos 1 d. įsigaliojus Konvencijai, atsirado platesnis teisinis pagrindas Norvegijos Karalystės ir užsienio valstybių bendradarbiavimui (žr. I. skyrius).

7. Konsulinė pagalba vaiko teisių apsaugos bylose

52. Norvegijos Karalystė yra prisijungusi prie 1963 m. Vienos konvencijos dėl konsulinių santykių, kuri suteikia teisę konsulinėms atstovybėms teikti pagalbą piliečiams, esantiems užsienio valstybėje.
53. Gairėse yra akcentuojama, kad užsienio atstovybės darbuotojas turi teisę susitikti su vaiku, kurio globos teises yra perėmusi Vaiko gerovės tarnyba.
54. Užsienio atstovybės darbuotojo prašymas susitikti su vaiku yra nagrinėjamas konkrečios Vaiko gerovės tarnybos. Jeigu vaikas ir (ar) vaiko tėvai išreiškia norą susitikti su užsienio atstovybės darbuotoju, Vaiko gerovės tarnyba tokį vaiko ir (ar) vaiko tėvų prašymą gali atmesti tik išimtiniais atvejais.
55. Vaiko gerovės tarnybos sprendimas neleisti užsienio atstovybės darbuotojui susitikti su vaiku yra neskundžiamas.

8. Patarimai ir nurodymai Vaiko gerovės tarnyboms

56. Vaiko gerovės tarnyba gali kreiptis į Apskritis tarybą, jeigu nėra aišku, kaip nagrinėti bylą, susijusią su apsaugos priemonių vaiko atžvilgiu taikymu, tais atvejais, kai vaikas turi sąsajų su užsienio valstybe. Apskritis taryba gali teikti pagalbą Vaiko gerovės tarnyboms, duodant patarimus, nurodymus, padedant dalyvauti susitikimuose su atitinkamais užsienio valstybių atstovais, atsakant į žiniasklaidos atstovų pateiktus klausimus ir kt.
-